

**Sharing
Cities
Sweden**

A NATIONAL PROGRAM
FOR THE **SHARING**
ECONOMY IN CITIES

Sharing Digital Platforms

– användarcentrerade delningstjänster

Delningstjänster är oftast uppbyggda utifrån de resurser som delas. Men forskare i Umeå introducerar ett annat tänkesätt: med plattformen Umigo utgår man från den sociala gemenskapen och kopplar ihop den med användbara tjänster.

– Vi hade jobbat länge med vår delningsplattform och laborerade med olika pilotprojekt när vi hörde talas om Sharing Cities Umeå-projektet. Det gjorde oss nyfikna så vi lämnade in en projektansökan hösten 2018, säger Per Levén, universitetslektor vid Institutionen för informatik vid Umeå universitet.

I över två decennier har institutionens forskare intresserat sig för digitala plattformar – allt från operativsystem till spelkonsoler. När delningsplattformar som Uber och Airbnb började etablera sig för drygt tio år sedan fascinerades forskarna av hur användarna kunde skapa nytta för varandra. Frågorna radade upp sig. Vad är det som utgör kärnan av konceptet? Varför lyckas den ena tjänsten, och inte den andra?

- Till en början såg det ut som ett urbant fenomen, där få tjänster lyckades lyfta utanför storstäderna, säger Per Levén. Vi noterade att det fanns stora vita fläckar på kartan.

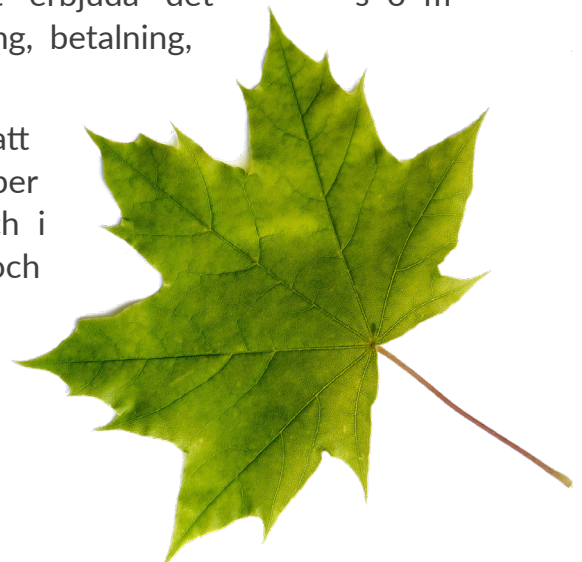
Forskarna vid Institutionen för informatik var övertygade om att det skulle gå att bygga delningstjänster som funkar lika bra i storstad som i "Vilhelmina, Lund och Stockholms yttre skärgård". Principen var att utgå från det som förenar användarna istället för resurserna som delas. Resultatet blev mjukvaran Umigo som erbjuder ett samlat gränssnitt för olika typer av varu- och tjänstetyper. Sedan 2018 har Umeåforskarna genomfört tre pilotstudier med olika slags användargrupper (se ruta).

- De flesta andra delningstjänster är uppbyggda kring en resurs. Här anlade man istället ett användarcentrerat perspektiv - vilka är det som vill dela vad? Vi sätter ett gäng människor i centrum och försöker få dit resurserna.

Under samtalet med Per Levén och hans kollega Oskar Ahlman, projektledare för User-Centered Digital Sharing Platforms, noterar jag något intressant: vi talar mer om Facebook än om delningstjänster som Uber och Airbnb. De sistnämnda är fantastiska på att tekniskt erbjuda det som delningsekonomin kräver: kommunikation, bokning, betalning, betygsättning och så vidare.

Men Facebook, å andra sidan, är suveränt på att knyta ihop användare i olika typer av gemenskaper som speglar deras intressen och identiteter. Och i dessa gemenskaper skapas det som är kärnvärde och hårdvaluta i delningsekonomin: tillit.

- Facebook är fantastiskt - det är lika användbart för en by på fem personer som för en stad med 20 miljoner invånare, säger Per Levén.

”Digital plattform hjälper grupper att bygga delningslösningar”

Han påpekar att många delningsprojekt, som till exempel lokalproduktion av mat eller samåkning, börjar med att eldsjälar lägger upp en Facebookgrupp. Men efter ett tag märker de att lösningen inte håller för uppskalning.

Forskargruppen vid Institutionen för informatik hoppas att delningstjänster av olika storlek kommer att blomstra i framtiden – i en tidsanda där ”tillgång är viktigare än tillgångar”. Per Levén drar halvt på skoj, halvt på allvar parallellen till Steve Jobs’ och Bill Gates’ visioner om ”persondator till alla”; här handlar det istället om ”privata delningstjänster för alla”. Per Levén och kollegorna är glada över att få vara med och forma framtiden. Eller som kollegan Oskar Ahlman uttrycker det:

– Det är fantastiskt att få vara med och jobba med så stora idéer. Redan när jag var yngre gick jag igång på delningsekonomi och dess potential, och nu är det spännande att vara med vid forskningsfronten.

Exempel på pilotprojekt

Här följer exempel på pilotprojekt där Umigo har använts för att skraddarsy delningstjänster:

- Användarcentrerade Digitala Delningsplattformar med Sharing Cities Sweden, Strömbäcks Folkhögskola, Svenska Försäkringsfabriken, Västerbottens Idrottsförbund och Umeå Universitet. Finansiering av Vinnova.
- Ekosystem för Delningsplattform i Nätradalen med Bygdsam Nätradalen och Umeå Universitet. Finansiering av Jordbruksverket.
- Digital affärs- och samverkansplattform för lokal förankring och samverkan med Strömsunds Kommun, Vindkraftcentrum och Umeå Universitet. Finansiering av Energimyndigheten.

Per Levén är universitetslektor vid Institutionen för informatik vid Umeå universitet och ingår även i ledningen för organisationer som ProcessIT Innovations, Process Industrial IT and Automation (PiiA), och Swedish Center for Digital Innovation (SCDI).

Oskar Ahlman är projektledare för User-Centered Digital Sharing Platforms vid Institutionen för informatik vid Umeå universitet. Han är även grundare av startup-företaget FreshLab Sweden.

www.sharingcities.se

The lead partners include Lund University, KTH Royal Institute of Technology, City of Malmö, City of Umeå, and City of Göteborg. The program is carried out within Viable Cities, a Swedish Innovation Programme for smart sustainable cities, jointly funded by the Swedish Innovation Agency (VINNOVA), the Swedish Energy Agency and the Swedish Research Council for Environment, Agricultural Sciences and Spatial Planning (FORMAS).

ViableCities^{TM}
Smart, sustainable and attractive.